

ДЖОН ЪПДАЙК ГОСТИ ОТ ФИЛАДЕЛФИЯ

Превод от английски: Светлана Каролева, 1985

chitanka.info

Миг преди да му отворят вратата, той зърна бедрото ѝ под полуспуснатата щора. Значи Телма си бе вкъщи. Носеше фланелката си с надпис „Камп Уиниуохо“ и възкъсите си панталонки.

— Боже господи, Джани! — извика тя. Винаги произнасяше името му Джон така, че да се римува с Ан. Сега през ваканцията бе ходила на гости в Ню Йорк и се опитваше да говори тъй, както си въобразяваше, че говорят там. — Какво те носи насам по това никое време?

— Здравсти, Тел — каза той. — Надявам се... Май времето не е много подходящо.

Пак си бе скубала веждите. Да можеше да не ги скубе.

Телма протегна ръка и го докосна с пръсти по тила. Не от някакви по-специални чувства, просто от гостоприемство.

— Хайде, Джани. Знаеш, че аз... че ние с майка винаги се радваме да те видим. Мамо, кой, мислиш, е дошъл по това никое време?

— Не дръж Джон Нордхолм на вратата — обади се мисис Луц.

Майката на Телма се бе отпуснала на тъмночервеното канапе; гледаше телевизия и пушеше. Една кафена чаша в скута ѝ служеше за пепелник и роклята ѝ се бе вдигнала дотолкова, че откриваше коленете ѝ.

— Здравейте, мисис Луц — поздрави Джон, като се опитваше да не гледа в едрите ѝ бледи колене. — Наистина много ми е неприятно, че ви безпокоя в този неудобен час.

— Не виждам защо да е неудобен — тя дръпна дълбоко от цигарата и изпусна дима през носа като мъж. — И други деца бяха тук следобед.

— И аз щях да намина, ако някой ми се беше обадил.

— О, Джани! Стига си играл на мъченик. Казват: стой в течение, ако искаш да си в крак — подметна Телма.

Лицето му пламна, той усети, че се изчервява и от това се изчерви още повече. Мисис Луц тръсна пред него смачкан пакет „Хърбърт Таритънс“.

— Ще запалиш ли? — попита тя.

— Май че не, благодаря много.

— Отказа ли се? Лош навик. Де да бях спряла на твоята възраст. Не съм сигурна даже дали почнах, когато бях като теб.

— Не, но понеже трябва скоро да се прибирам, майка ще ме разбере по дъха. Подушва ме дори през дъвката.

— Защо трябва скоро да се прибираш? — попита Телма.

Мисис Луц подсмъркна.

— Имам синусит. Не усещам вече ни аромата на цветята в градината, ни миризмата на яденето на масата. Нека децата пушат, щом искат, щом това ги кара да се чувствуват по-добре. Нямам нищо против. Моята Телма може да пуши в собствения си дом, в собствената си стая, ако желае. Ама като че ли не я влече. За моя радост, да си призная.

Джон не обичаше да прекъсва хората, но приближаваше пет и половина.

— Имам един проблем — каза той.

— Проблем ли... колко жалко — разочарова се Телма. — Пък аз си мислех, мамо, че са ме удостоили със светско посещение.

— Престани да говориш така — каза мисис Луц.

— Малко е сложно... — започна Джон.

— Как говоря, мамо? Как говоря?

— Тогава чакай да затворя това — каза мисис Луц и щракна дясното копче на телевизора.

— Е-е, мамо, аз гледах!

Телма се хвърли в едно от креслата и краката ѝ се бялнаха.

Джон реши, че е много сладка, когато се цупи.

Мисис Луц се бе приготвила да изрази съчувствие. Разтворила бе леко крака и отпуснала ръце с дланите нагоре в скута си.

— Е, не е чак такъв проблем — успокои я Джон. — Ще ни идват гости от Филадельфия. — Той се обърна към Телма и прибави: — Ако има нещо довечера, не мога да се измъкна.

— Животът е пълен с разочарования — каза Телма.

— А, има ли нещо?

— Пълен, пълен с разочарования — повтори Телма.

Мисис Луц раздвижи възбудено ръце в скута си.

— Ах, тези филаделфийци.

— Може би не трябваше да ви безпокоя с тая работа... — каза Джон и зачака, но тя изглеждаше все по-търпелива и по-търпелива, затова той продължи: — Майка иска да ги почерпи с вино, а баща ми има още часове в училище. Може и да не се прибере, докато затворят

магазина. В шест го затваряха, нали? Мама се захвана да чисти и аз тръгнах пеша.

— Оставила те е да вървиш километър и половина пеша? Горкичкият, не можеш ли да караш? — попита мисис Луц.

— Мога, разбира се, но още нямам шестнайсет.

— Изглеждаш много по-висок.

Джон погледна към Телма, за да види как намира това, ала тя се правеше, че чете някакъв взет от библиотека роман, обвит в целофан.

— Ходих чак до магазина за алкохолни напитки — обърна се Джон към мисис Луд, — но не ми дадоха нищо без писмено разрешение. Продавачът беше Нов.

— Твоята мъка ми къса сърцето — каза Телма така, сякаш го прочете от книгата.

— Не й обръщай внимание, Джони — посъветва го мисис Луц. — Франк ще се прибере вече всеки момент. Защо не почакаш да го помолиш да дойде с теб?

— Това е чудесна идея. Страшно ви благодаря.

Ръката на мисис Луц се плъзна върху копчето на телевизора. Някакъв усмихнат мъж свиреше на пиано. Джон не знаеше кой е той; вкъщи нямаха телевизор. Гледаха мълчаливо, докато стъпките на мистър Луц не затупаха по верандата. Празните бутилки от мляко дрънчаха, сякаш някой ги бе смущал.

— Само не се учудвай, ако е леко пийнал — каза мисис Луц.

Всъщност той изобщо не се държеше като пиан. Беше като онези щастливи съпрузи от филмите. Нарече Телма „малкото ми сладкишче“ и я целуна по челото; после нарече жена си „голямото ми сладкишче“ и я целуна по устните. След това тържествено се ръкува с Джон, каза колко много, много се радвал да завари тук и попита как са родителите му.

— Още ли го дават той хапльо? — възмути се най-накрая той.

— Татко, моля те, виж кон е тук — каза Телма, изключвайки телевизора. — Джани иска да говори нещо с теб.

— И аз искам да говоря с Джони — отвърна бащата на Телма.

Той неочаквано разпери ръце, свивайки и разпускаяки пестници. Беше едър човек с високо подстригана над малките уши прошарена коса. Джон не знаеше как да започне.

Мисис Луц обясни задачата му. Когато тя свърши, мистър Луц каза:

— Гости от Филадельфия. Надявам се, че не се казват Уилям Л. Треслър, нали?

— Не. Забравих им името, но не е това. Мъжът е инженер, а жената — приятелка на майка ми от колежа.

— О, колежани! Значи ще трябва да им вземем нещо много, много хубаво, мисля аз.

— Татко — настоя Телма, — моля те, ще затворят магазина.

— Хора с дипломи. А ей сега ще вземат да затворят; кой не е тръгнал още, я да видим!

Той хвана Джон за рамото с едната ръка, а с другата — Телма за лакътя и ги избута през вратата.

— Връщаме се след минутка, майко — викна на излизане.

— Карай внимателно — долетя гласът на мисис Луц от тъмната веранда, където цигарата ѝ просветваше като оранжева звезда.

Мистър Луц караше огромен син буик.

— Аз пък не съм учил в колеж — каза той, — но си купувам нова кола, когато поискам!

Тонът му не беше жлъчен, а мек и изпълнен с почуда.

— О, татко, не почвай пак — каза Телма, като кимна към Джон, за да види той какво ѝ е до главата.

В такива моменти, помисли си Джон, ми идва да ѝ ухапям устната до кръв.

— Да си карал някога такава кола, Джон?

— Не. Мога да карам само плимута на пашите, и то не много добре.

— От коя година е?

— Не знам точно. — Джон прекрасно знаеше, че моделът е от 1940. — Купили сме я след войната. С превключване на скорости. Тази е автоматична, нали?

— С автоматично превключване, карданно предаване, насочващи се фарове и какво ли не — поясни мистър Луц. — Кажете сега, не е ли странно, Джон? Ето на баща ти, образован човек... пък със стар плимут, а аз, дете не съм прочел повече от двайсет-трийсет книги в живота си... като че ли не е справедливо. — Той потупа бронята и се

приведе, за да влезе в колата, но изведнъж се изправи и попита: — Искаш ли да покараш?

— Татко те пита нещо — каза Телма.

— Не знам дали ще мога — отвърна Джон.

— Много е лесно, много. Просто сядаш тук... хайде, закъсняваме.

Джон седна зад волана. Погледна през предното стъкло. Буикът беше по-широк от плимута; капакът изглеждаше огромен като кораб.

Мистър Луц го помоли да хване лостчето зад кормилото.

— Дърпаш го към себе си ей тъй... готово... и го вкарваш в един от тези жлебове. „П“ е за паркиране — тази почти не я употребявам. „Н“ е за нулева, като на вашата кола, „Х“ означава „ход“ — буташ го там и колата върши всичко вместо теб; в деветдесет и девет на сто от случаите караш на „ход“. „Б“ е бавна — за стръмен наклон, изкачване и спускане. И „З“ е... познай какво!

— Задна.

— Много, много добре, Теси, той е умно момче. Никога няма да си купи нова кола. И като ги събереш всичките заедно, ще ги запомниш подред с изречението „Пиши На Хари Без Закани“. Това го измислих, като учих най-голямата си дъщеря да кара.

— Пиши На Хари Без Закани — повтори Джон.

— Чудесно. Хайде сега да тръгваме.

В стомаха на Джон се надигна въздушен мехур.

— На каква скорост се потегляше? — попита той. Ала мистър Луц, изглежда, не го чу, защото само промърмори отново „Да тръгваме“ и забарабани с пръсти по командното табло. Пръстите му бяха дебели и квадратни, космати помежду ставите.

Телма се облегна на предната седалка. Бузата ѝ почти допря ухото на Джон. Тя прошепна:

— Сложи го на „Х“.

Джон така и направи и потърси стартера.

— Как я пали? — попита той Телма.

— Не съм забелязала. В старата кола имаше един бутон, но тук не го виждам.

— Натисни педала — пропя мистър Луц, като гледаше право пред себе си и се усмихваше. — И напред. И на-а-пред!

— Настъпи газта — подсети го Телма.

Джон натисна силно, за да не му трепери кракът. Моторът изрева и колата отскочи от бордюра. До другата пряка обаче вече доста добре я владееше.

— Плъзга се като кораб по гладки води — обърна се той към двамата си пасажери. Сравнението му хареса.

Мистър Луц се взираше напред.

— Като какво?

— Като кораб.

— Не карай така бързо — каза Телма.

— Моторът е толкова тих — обясни Джон. — Като мъркаща котка.

Един камион тръгна да завива без мигач, вместо да продължи по Пърл Стрийт. Мистър Луц опита да спре, натискайки с крак празния под пред себе си. Джон едва се сдържа да не прихне.

— Виждам го — каза той и намали, колкото камионът да завие. — Тези шофьори си въобразяват, че пътищата са техни — додаде, като плъзна пръсти от волана на коленете си и само с една ръка профуча покрай един автобус. — Колко вдига на дълъг път?

— Това се казва въпрос, Джон — каза мистър Луц, — но не мога да ти отговоря. Към сто и трийсет.

— Спидометърът показва до сто и седемдесет — каза Джон. И пак мълчание — никой не му отговори. — Хей да му се не види! Че то и едно бебе може да кара такава кола.

— Като теб например — подразни го Телма.

Пред магазина за напитки бяха паркирани много коли, затова Джон трябваше да вкара големия буик във втората редица.

— Стига, стига — каза мистър Луц. — Не се приближавай повече. Оп!

Той изскочи от колата, преди Джон да бе спрял напълно.

— Чакайте с Теси тук. Аз ще вляза да купя виното.

— Мистър Луц! Ей, мистър Луц! — провикна се Джон.

— Татко! — изписка Телма. Мистър Луц се върна.

— Какво има, деца мои?

Тонът му, забеляза Джон, бе започнал да изтънява. Сигурно огладняваше.

— Ето тия пари ми дадоха. — Джон издърпа два смачкани долара от джобчето на гащеризона си. — Майка каза да взема нещо

хубаво, но по-евтино.

Нещо хубаво, но по-евтино? — повтори мистър Луц.

— Спомена за калифорнийско шеро.

— Какво каза? Да го вземеш или да не го вземеш?

— Май да го взема.

— Май. — Мистър Луц се отдръпна небрежно от колата и се упъти пак към магазина, като нареждаше: — Вие с Теси чакайте тук. Да не тръгнете нанякъде. Става късно. Ей сега се връщам.

Джон се облегна назад и със задоволство постави ръка на волана.

— Баща ти ми харесва.

— Не знаеш как се държи с мама — отвърна Телма.

Джон разглеждаше съсредоточено изчистената линия под китката и палеца си. Стисна юмрук и гладките мускулчета на ръката му потрепнаха.

— Знаеш ли какво ми липсва? — каза той. — Ръчен часовник.

— Хайде, Джан — възнегодува Телма, — стига си се любувал на собствената си ръка. Направо е отвратително.

Усмивка пробягна по устните на Джон, но здравите му жилести пръсти не помръднаха.

— Точно сега душа давам за едно дръпване.

— Татко винаги държи един пакет в жабката — каза Телма. — Бих го взела, ако ноктите ми не бяха толкова дълги.

— Аз ще я отворя.

Джон се пресегна, натисна бутона и след като заяде малко, издадената вратичка се отвори. Те издърпаха една цигара от овехтелия пакет „Лъки страйк“ и запушиха на смени.

— Ох — каза Джон, — това първо дръпване, дето със зъби и нокти си проправя път през гърлото.

— Внимавай за татко. Не понасят, когато пуша.

— Телма.

— Да?

Тя го гледаше право в очите — едната ѝ страна бе засенчена в синкав мрак.

— Не си скуби веждите.

— Мисля, че ми отива.

— Същото е като това „Джан“.

Помежду им настъпи не неловко, но все пак мълчание.

— Метни цигарата, Джан. Татко току-що мина покрай витрината. Престоят в магазина за напитки бе поотрезвил мистър Луц.

— Готово, Джон — каза той делово и подаде на момчето висока тъмновишнева бутилка. — По-добре аз да карам. Ти си шофьор от класа, но аз знам пътя.

— От вас мога да си тръгна пеша, мистър Луц — каза Джон, като беше сигурен, че мистър Луц няма да го остави да върви пеша. — Благодаря много за всичко, което направихте.

— Ще те закарам. Няма да държим филаделфийците да чакат я. Не можем да оставим този младеж да върви километър и половина пеша, нали, Теси?

В припрения тон на бащата прозвучаха нотки на решителност и заплаха, които заставиха момчето и момичето да мълчат през целия път, докато излязат от града, макар няколко неща да безпокояха Джон.

Когато колата спря пред тях, той събра кураж и попита:

— Извинете, мистър Луц, дали нямаше някакво ресто?

— Моля? О, щях да забравя. Татко ти ще ме вземе за мошеник.

Той бръкна в джоба си и без да гледа, подаде на Джон долар и две монети — от двайсет и пет цента и от един цент.

— Много ми се вижда — каза Джон. Виното, изглежда, беше евтино. Стомахът го присви; може би сбърка. Може би трябваше да остави майка си да се обади на баща му, както тя искаше, вместо да я моли да го пусне сам.

— Това ти е рестото — каза мистър Луц.

— Е, много ви благодаря.

— Довиждане — сбогува се мистър Луц.

— Довиждане. — Джон хлопна вратата. — Довиждане, Телма. Помни какво ти казах — намигна ѝ той.

Колата потегли и Джон се отправи нагоре по алеята. „Помни какво ти казах“, повтори си той и намигна. Бутилката в ръцете му беше хладна и тежка. Погледна етикета; на него пишеше „Шато Мутон-Ротшилд, 1937“^[1].

[1] Много скъпо френско вино. — Б.пр. ↑

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.